

The Impact of Digital Technologies on the Process of Teaching Foreign Languages

Tolibaeva Guljamila Orazbaevna,
Teacher
Karakalpak Stata University,
tolibaevaguljamila@mail.com

Annotation. This article delves into the transformative role of digital technologies in foreign language teaching. With the integration of mobile apps, online educational platforms, and AI-powered systems, the teaching process has become more interactive, personalized, and efficient. Digital tools provide a wide range of resources, such as multimedia content, real-time feedback, and virtual language practice, which significantly enhance student engagement. Additionally, these technologies allow for the customization of learning experiences, catering to diverse student needs and learning paces. The use of digital technologies also fosters stronger communication between teachers and students, facilitating a more collaborative learning environment. Furthermore, AI-based systems enable adaptive learning, which personalizes the material based on the learner's progress and areas of difficulty, ensuring a more tailored educational journey. As a result, digital tools contribute to improving the overall effectiveness of language acquisition, making it more accessible and effective for learners across different levels. This shift towards digitalization also represents a significant step in modernizing foreign language teaching and aligning it with current technological advancements.

Key words: digital technologies, foreign language teaching, educational platforms, mobile applications, artificial intelligence, interactive materials, visual materials, individualization of learning, teaching methods, teacher-student interaction.

Влияние цифровых технологий на процесс обучения иностранным языкам

Толыбаева Гулжамила Оразбаевна,
Преподаватель
Каракалтакский Государственный Университет,
tolibaevaguljamila@mail.com

Аннотация. Эта статья углубляется в трансформирующую роль цифровых технологий в обучении иностранным языкам. С интеграцией мобильных приложений, онлайн-образовательных платформ и систем на базе искусственного интеллекта процесс обучения стал более интерактивным, персонализированным и эффективным. Цифровые инструменты предоставляют широкий спектр ресурсов, таких как мультимедийный контент, обратная связь в реальном времени и виртуальная практика языка, что значительно усиливает вовлеченность студентов. Кроме того, эти технологии позволяют настраивать образовательный процесс, учитывая различные потребности студентов и темпы их обучения. Использование цифровых технологий также способствует укреплению связи между преподавателями и учениками, создавая более сотрудническую образовательную среду. Кроме того, системы на базе искусственного интеллекта позволяют адаптивное обучение, которое персонализирует материал в зависимости от прогресса учащегося и его проблемных областей, обеспечивая более индивидуализированное образовательное путешествие. В результате цифровые инструменты способствуют повышению общей эффективности освоения языка, делая его более доступным и эффективным для учащихся разных уровней. Этот сдвиг в сторону цифровизации также представляет собой важный шаг в модернизации преподавания иностранных языков и приведении его в соответствие с текущими технологическими достижениями.

Ключевые слова: Цифровые технологии, преподавание иностранных языков, образовательные платформы, мобильные приложения, искусственный интеллект, интерактивные материалы, визуальные материалы индивидуализация обучения, методы преподавания, связь между преподавателем и учениками.

Raqamli texnologiyalarning chet tillarni o'qitish jarayoniga ta'siri

*Tolibaeva Guljamila Orazbaevna,
O'qituvchi,
Qoraqalpoa Davlat universiteti,
tolibaevaguljamila@mail.com*

Annotatsiya. Ushbu maqola raqamli texnologiyalarining xorijiy tillarni o'rgatishdagi inqilobiy rolini o'rganadi. Mobil ilovalar, onlayn ta'lim platformalari va sun'iy intellekt asosidagi tizimlarning integratsiyasi bilan o'qitish jarayoni yanada interaktiv, shaxsiylashtirilgan va samarali bo'lib qolgan. Raqamli vositalar multimediya kontenti, real vaqt rejimida fikr-mulohazalar va virtual til amaliyoti kabi turli xil resurslarni taqdim etadi, bu esa talabalar ishtirokini sezilarli darajada oshiradi. Bundan tashqari, ushbu texnologiyalar ta'lim jarayonini talabalar ehtiyojlari va ularning o'rganish tezligiga moslashtirish imkonini beradi. Raqamli texnologiyalardan foydalanish o'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi aloqalarni mustahkamlashga yordam beradi, bu esa yanada hamkorlikka asoslangan ta'lim muhitini yaratadi. Shuningdek, sun'iy intellekt asosidagi tizimlar moslashtirilgan o'qishni ta'minlaydi, bu esa materialni o'quvchining rivojlanishi va qiyinchiliklari asosida shaxsiylashtiradi va shaxsiylashtirilgan ta'lim yo'lining ta'minlanishiga imkon beradi. Natijada, raqamli vositalar tilni o'rganish samaradorligini oshirishga hissa qo'shadi, bu esa uni turli darajadagi o'quvchilar uchun yanada qulay va samarali qiladi. Raqamlashtirishga tomon bo'lgan bu o'zgarish, shuningdek, xorijiy tillarni o'qitishni zamonaviylashtirish va uni hozirgi texnologik yutuqlarga moslashtirishda muhim bir qadamni tashkil etadi.

Kalit so'zlar: Raqamli texnologiyalar, chet tillarni o'qitish, o'quv platformalari, mobil ilovalar, sun'iy intellekt, interaktiv materiallar, ko'rgazmali materiallar, o'quvchilarni individuallashtirish, o'qitish metodlari, o'qituvchi va o'quvchi aloqasi

Raqamli texnologiyalar hayotimizning barcha jabhalariga jadal kirib kelmoqda. Ular nafaqat kundalik faoliyatimizni, balki ta'lim tizimini ham tubdan o'zgartirmoqda. Xususan, chet tillarni o'qitish jarayonida raqamli texnologiyalarning ta'siri juda katta bo'lib, bu yangi yondashuvlar o'qituvchilar va o'quvchilar uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda (Brown, 2007). Internetning, mobil qurilmalarning va interaktiv platformalarning keng tarqalishi o'quvchilarga zamonaviy metodikalar orqali bilim olish imkonini beradi. Shu bilan birga, raqamli texnologiyalar til o'rgatish jarayonini yanada samarali va qiziqarli qilishga yordam beradi.

Hozirgi kunda raqamli texnologiyalar ta'lim sohasida, xususan, chet tillarni o'qitishda katta o'rin tutmoqda. Internet, mobil ilovalar, onlayn platformalar va interaktiv dasturlar yordamida chet tili o'rganish osonlashdi va ko'plab imkoniyatlarni taqdim etadi. Ushbu maqolada raqamli texnologiyalarning chet tillarni o'qitish jarayoniga ta'sirini o'rganish, ularning afzalliklari va kamchiliklarini tahlil qilishga harakat qilamiz.

Raqamli texnologiyalar ta'lim sohasida inqilobiy o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda. Xususan, chet tillarni o'qitish jarayonida raqamli texnologiyalarning qo'llanilishi talabalarga til o'rganishning samarali va qiziqarli usullarini taqdim etmoqda. Ushbu maqolada raqamli texnologiyalarning chet tillarni o'qitish jarayoniga ta'siri va uning afzalliklari haqida so'z yuritamiz.

Interaktiv o'quv materiallari – Raqamli texnologiyalar o'qituvchilarga va o'quvchilarga interaktiv o'quv materiallarini yaratish va taqdim etish imkonini beradi. Masalan, onlayn platformalar va mobil ilovalar orqali talabalar video darslar, interaktiv testlar, so'z boyligini mustahkamlash

mashqlari va tilni o'rganishga oid boshqa resurslarga kirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu metodlar o'quvchilarga o'z-o'zini baholash, o'z sur'atida o'rganish va xatolaridan tezda to'g'ri xulosa chiqarish imkonini beradi. Ta'lim tizimida asosiy yondoshuv ta'lim islohatlarining konseptual asoslari sifatida qabul qilinishi, ta'lim tizimiga interaktiv elektron o'quv-didaktik yondoshuvning joriy etilishi ta'lim maqsadi, mazmuni, o'qitish shakli, o'qitish usullari, pedagogik va axborot texnologiyalari, nazorat usullarini hamda ta'lim beruvchi va ta'lim oluvchi rovida jiddiy o'zgarishlarni amalga oshirishni talab etadi (Ashurova, 2024).

Tilni o'rganishda gamifikatsiya - Gamifikatsiya – bu o'qish jarayoniga o'yin elementlarini qo'shish metodikasi. Raqamli texnologiyalar orqali o'qituvchilar talabalarga gamifikatsiya asosida turli o'yinlar, musobaqalar va baholarni taqdim etishlari mumkin. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va chet tilni o'rganishga bo'lgan qiziqishni kuchaytiradi. Misol uchun, "Duolingo" yoki "Memrise" kabi ilovalar o'quvchilarga o'zlarini o'yindagi kabi his qilishlariga yordam beradi, bu esa ularni doimiy ravishda yangi so'zlar va iboralar bilan tanishtiradi.

Onlayn kurslar va darslar - Internetning rivojlanishi bilan, chet tillarni o'rganishning eng samarali usullaridan biri – bu onlayn kurslar. Turli platformalar, masalan, Coursera, edX, va iTalki kabi saytlarda chet tillarni o'rganish uchun mutaxassislar tomonidan tayyorlangan darslar mavjud. Bu kurslar talabalarga o'z vaqtida, o'z sur'atida va o'z ehtiyojlariga mos ravishda darslar o'tish imkonini beradi. Shuningdek, onlayn kurslar doirasida video darslar, audio fayllar va interaktiv mashqlar orqali o'quvchilar tilni amalda ishlatish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Virtual muloqot va tilni amalda qo'llash - Raqamli texnologiyalar orqali o'quvchilar tilni o'rganishda haqiqiy va interaktiv muloqotga kirishishlari mumkin. Masalan, Skype yoki Zoom kabi videoaloqa dasturlari yordamida chet tilida muloqot qilish imkoniyatlari yaratilib, o'quvchilar turli mamlakatlardagi o'qituvchilar yoki tengdoshlari bilan muloqot qilishadi. Bunday virtual muloqot tilni o'rganishda katta ahamiyatga ega, chunki u o'quvchilarga so'zlashuv ko'nikmalarini rivojlantirish va tilni real hayotda ishlatish tajribasini beradi.

Shaxsiylashtirilgan o'qitish - Raqamli texnologiyalar orqali shaxsiylashtirilgan o'qitish tizimlari yaratish mumkin. Masalan, sun'iy intellekt va mashina o'rganish algoritmlari yordamida o'quvchilarning kuchli va zaif tomonlarini aniqlash, ularning ehtiyojlariga mos ravishda darslar va mashqlarni sozlash mumkin. Bu metodlar talabalarga o'z darajasiga mos keladigan materiallarni taqdim etish va o'rganish jarayonini individual tarzda boshqarish imkonini beradi.

Raqamli resurslar va ma'lumotlar bazasidan foydalanish - Raqamli texnologiyalar chet tilni o'rganish jarayonida keng ko'lamdagi resurslarga ega bo'lish imkonini yaratadi. Internetdagi o'quv materiallari, til o'rganish uchun mo'ljallangan veb-saytlar, forumlar, bloglar va boshqa platformalar yordamida o'quvchilar tilni o'rganishning turli usullarini o'rganishlari mumkin. Bu resurslar nafaqat nazariy bilimlarni, balki amaliy ko'nikmalarni ham rivojlantirishga yordam beradi.

Mobil texnologiyalarning rolining o'sishi - Mobil ilovalar chet tilni o'rganishning samarali vositalaridan biri hisoblanadi. Talabalar mobil telefonlari orqali tilni o'rganish, lug'atlarni qayta ko'rib chiqish, grammatika mashqlarini bajarish va yangi iboralar o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa o'quvchilarga o'rganishni har qanday joyda va vaqtda davom ettirish imkoniyatini beradi.

Chet tili o'qitishdagi raqamli texnologiyalarning afzalliklari

Chet tili o'qitish jarayonida raqamli texnologiyalarning bir nechta afzalliklari mavjud:

1. **Interaktivlik:** O'quvchilar uchun interaktiv mashqlar va o'yinlar yaratish imkoniyati, ularni til o'rganishga yanada qiziqtiradi.
2. **Raqamli resurslar:** Video, audio va boshqa multimediya materiallari orqali o'qish, tinglash va yozishni o'rganish samarali bo'ladi.
3. **Moslashuvchanlik:** O'quvchilar o'z vaqtida va o'z sur'atida o'qish imkoniga ega bo'ladilar, bu esa individual o'rganish uchun katta imkoniyat yaratadi.
4. **Motivatsiya:** Mobil ilovalar, o'yinlar va gamifikatsiya yordamida o'quvchilarni yanada faolroq o'qishga undash mumkin.

CALL (Computer-Assisted Language Learning) metodikasining ahamiyati. CALL (kompyuter yordamida til o'rganish) metodikasi raqamli texnologiyalarning chet tilini o'qitishda qo'llaniladigan eng samarali usullaridan biridir. (Levy & Stockwell, 2006). Bu metodika til o'rganishning turli aspektlariga qaratilgan interaktiv mashg'ulotlar, masalan, nutq, tinglash, yozish, o'qish va grammatika mashqlari orqali o'quvchilarni tilni o'rganishga jalb etadi. CALL yordamida o'quvchilar o'zlarining xatolarini tezda ko'rishlari va to'g'rilashlari mumkin.

Mobil qurilmalar va ularning ta'siri. Mobil qurilmalar, xususan, smartfonlar va planshetlar o'quvchilar uchun chet tilini o'rganishning yangi imkoniyatlarini taqdim etadi. Mobil ilovalar orqali til o'rgatish, o'quvchilarni doimiy ravishda o'rganishga undashga yordam beradi. Duolingo, Babel, Memrise kabi ilovalar yordamida o'quvchilar o'z til bilish darajalarini mustahkamlashlari mumkin.

Chet tili o'qitishda raqamli texnologiyalarning muammolari. Biroq, raqamli texnologiyalarni o'qitish jarayoniga kiritish ba'zi muammolarni ham keltirib chiqarishi mumkin. Bu muammolar orasida texnologiyalarga bo'lgan kirish imkoniyati, texnik nosozliklar, va o'qituvchilarning raqamli texnologiyalarni samarali qo'llay olish ko'nikmalarining etishmasligi mavjud. Shuningdek, ba'zi o'quvchilar raqamli texnologiyalarga ko'proq vaqt sarflab, an'anaviy metodlar bilan ta'lim olishga ehtiyoj sezmaydi, bu esa o'quv jarayonining notekisligiga olib kelishi mumkin

Raqamli texnologiyalar chet tili o'rganish jarayonida ko'plab yangiliklar va o'zgarishlarni keltirib chiqardi. Avvalo, ular o'qituvchilar va talabalar uchun zamonaviy va qulay o'quv vositalarini taqdim etadi. Internet orqali dunyoning turli burchaklaridan o'qituvchilar va talabalar o'rtasida o'zaro aloqalarni o'rnatish mumkin. Bu esa, chet tili o'rganishni yanada qiziqarli va samarali qiladi.

1. Onlayn kurslar va platformalar - Onlayn ta'lim platformalari, masalan, Duolingo, Memrise, Babel va boshqa ko'plab mobil ilovalar orqali foydalanuvchilar o'z vaqtida va joyidan qat'iy nazar chet tilini o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Ushbu platformalar gamifikatsiya (o'yin elementlari)ni o'qitish jarayoniga tatbiq etish orqali o'quvchilarning faoliyatini rag'batlantiradi va ularni doimiy ravishda motivatsiyalashga yordam beradi.

2. Interaktiv va audio-vizual vositalar - Raqamli texnologiyalar o'qitish jarayonida audio va video materiallardan foydalanish imkonini beradi. Bu o'quvchilarga tilni nafaqat eshitish, balki vizual ravishda ham o'rganish imkoniyatini yaratadi. Masalan, video darslar, film va seriallardagi dialoglar orqali, talaba chet tilini real hayotdagi muloqot kontekstida o'rganishi mumkin. Shuningdek, tilda talaffuz va grammatikani yaxshilashda audio darslar katta yordam beradi.

3. Avtomatik tarjima va grammatika tekshiruvchilar - Google Translate, Grammarly va boshqa avtomatik tarjima tizimlari o'quvchilarga chet tili materiallarini tezda tushunish va o'z xatolarini tuzatish imkoniyatini beradi. Bu vositalar o'quvchilarning tilni o'zlashtirish jarayonini sezilarli darajada osonlashtiradi. Shu bilan birga, o'qituvchilar uchun ham bu vositalar samarali va tezkor tekshiruvlar o'tkazishga yordam beradi.

Raqamli texnologiyaning afzalliklari

Chet tillarni o'rganishda raqamli texnologiyalardan foydalanish bir qancha afzalliklarga egadir. Bu afzalliklarning asosiy lari raqamli texnologiyalar orqali til o'rganishda ko'rish, tinglash va suhbatlashish, o'zlashtirishni nazorat qilish imkoniyatlarining mavjudligidir (Najmiddinov 2022).

Raqamli texnologiyalar chet tillarni o'qitishda quyidagi afzalliklarga ega:

1. Moslashuvchanlik va oson foydalanish. Talabalar o'z vaqtida va joyidan qat'iy nazar til o'rganishlari mumkin. Bu o'quvchilarga o'zlarining o'quv rejalari va tezliklariga mos ravishda o'rganish imkonini beradi.

2. Shaxsiylashtirilgan o'quv tajribasi. Raqamli texnologiyalar orqali o'quvchilar o'z darajalariga va ehtiyojlariga mos o'quv dasturlarini tanlash imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa o'quv jarayonining individual xususiyatlarini hisobga olishga yordam beradi.

3. Interaktivlik va qiziqarli o'qish jarayoni. O'yin elementlari, masalan, ballar, mukofotlar va reytinglar yordamida o'qish jarayoni yanada qiziqarli va motivatsiyali bo'ladi. Bu esa talabalar orasida sog'lom raqobatni rivojlantiradi.

4. Tezkor fikrlash va muloqotga tayyorlik. Onlayn darslar va suhbatlar orqali talabalar real vaqt rejimida o'qituvchilar bilan va boshqa talabalar bilan muloqotda bo'lishadi. Bu, o'z navbatida, talabalarni fikrlash va muloqot qilishda yanada tezkor va samarali qilishga yordam beradi.

Kamchiliklar va afzalliklari

Biroq, raqamli texnologiyalarni chet tilini o'qitishda qo'llashda ba'zi kamchiliklar ham mavjud.

1. Texnik muammolar

Raqamli texnologiyalarni samarali ishlatish uchun yaxshigina internet ulanishi va mos qurilmalarga ega bo'lish zarur. Ba'zi o'quvchilar yoki o'qituvchilar texnik muammolar tufayli platformalardan to'liq foydalanish imkoniyatiga ega bo'lmashliklari mumkin.

2. Interpersonal muloqotning kamayishi

Onlayn o'quv jarayonida talabalar o'zaro yuzma-yuz muloqot qilish imkoniyatiga ega bo'lmaydi. Bu esa, tilni o'rganishdagi interaktivlik va muloqot qobiliyatlarini kamaytirishi mumkin.

3. Talaffuz va real hayotdagi muloqot

Onlayn darslar, video materiallar va avtomatik tarjima vositalari tilni o'rganishga yordam bersa-da, ba'zi hollarda talaffuz va real hayotdagi muloqot kontekstini to'liq aks ettira olmaydi. Real hayotdagi suhbatlar va o'zaro muloqotlar orqali tilni o'rganish jarayoni yanada samarali bo'lishi mumkin

Xulosa

Raqamli texnologiyalar chet tillarni o'rganish jarayoniga sezilarli darajada ta'sir ko'rsatmoqda. Ular ta'limni yanada interaktiv, qiziqarli va samarali qilishga yordam bermoqda. Biroq, bu texnologiyalarni to'g'ri va samarali qo'llash uchun texnik muammolar, o'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi yuzma-yuz muloqotning ahamiyati kabi cheklovlarni hisobga olish zarur. Raqamli texnologiyalarni birlashtirish, shuningdek, an'anaviy metodlar bilan hamkorlikda ishlatish chet tili o'rganish jarayonini yanada samarali qilish imkonini beradi.

O'quvchilar endi o'z vaqtlarini samarali boshqarish, turli xil onlayn resurslardan foydalangan holda o'z bilimlarini oshirish imkoniga ega. Shunday qilib, raqamli texnologiyalar chet tilni o'rganish jarayonini yanada rivojlantiradi, talabalarning til o'rganish samaradorligini oshiradi va oqitishning yangi usullarini taklif qiladi.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Ashurova, M. M. (2024, February). *Ustozlar uchun* (Vol. 54, 2nd collection, p. 182).
2. Godwin-Jones, R. (2003). Emerging technologies: Language learning and the Internet. *Language Learning & Technology*, 7(2), 12-17.
3. Kamariddinova, M. E., & Dauletbaeva, U. A. (2024). Enhancing Speaking Skills: a Guide to Utilizing Internet Resources for 10th Grade Learners. *Miasto Przyszłości*, 48, 1113-1117.
4. Levy, M., & Stockwell, G. (2006). *CALL dimensions: Options and issues in computer-assisted language learning*. Routledge.
5. Moydinova, E. (2021). THE ROLE OF MODERN ENGLISH TEACHING TECHNOLOGIES IN THE AGE OF DIGITALIZATION. *Scienceweb academic papers collection*.
6. Najmiddinov, F. O. (2022). *Miasto Przyszłości Kielce*.